

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อลดพฤติกรรม

การเสพยาซ้ำของผู้เสพยาแอมเฟตามีน

ชื่อนักศึกษา

สำเนา นิลบรรพ์

รหัสประจำตัว

54B74680102

ปริญญา

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

สถานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้เสพยาแอมเฟตามีน 2) พัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อลดพฤติกรรมการเสพยาซ้ำ และ 3) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อลดพฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้เสพยาแอมเฟตามีน วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้เสพยาแอมเฟตามีน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เสพยาแอมเฟตามีนที่เคยเลิกยาเสพติดทั้งที่เลิกเสพด้วยตนเองหรือจากการบำบัดรักษาที่กลับมาเสพยาซ้ำ และอยู่ในระหว่างการเข้ารับการรักษาในสถานบำบัดรักษายาเสพติด สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 762 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้เสพยาแอมเฟตามีน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และศึกษาขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่นำมาศึกษากับพฤติกรรมการเสพติดยา โดยใช้โปรแกรมลิสเรล Version 9.1 Activated code No. AF67-B122-F8C8-1CA5 ระยะที่ 2 การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อลดพฤติกรรมการเสพยาซ้ำ นำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 และทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อปรับพฤติกรรม ทฤษฎีการสอน ตลอดจนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และรูปแบบการจัดกิจกรรมของสถานบำบัดทั้งในและต่างประเทศ นำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ประเมิน ระยะที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อลดพฤติกรรมการเสพยาซ้ำของผู้เสพยาแอมเฟตามีน เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เสพยาแอมเฟตามีนที่เข้ารับการรักษาในสถาบันธัญญารักษ์ระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ จำนวน 27 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย กลุ่มควบคุม จำนวน 14 คน ได้รับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ปกติ ส่วนกลุ่มทดลอง จำนวน 13 คน ได้รับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นร่วมกับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ปกติ ทำการทดลองเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ และติดตามผล 1 เดือน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมการเสพยา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานและพฤติกรรมการเสพยาซ้ำ ด้วยค่าที่ ค่าไคสแควร์ และค่าพีซเซอร์เอ็กแซ็กต์

ผลการวิจัย พบว่า

1. โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การเสพยาสูบของผู้เสพเมทแอมเฟตามีน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไคสแควร์เท่ากับ 179.84 ค่า p -value = 0.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) = 0.97 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) = 0.96 และค่าความคลาดเคลื่อนการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) = 0.04 ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเสพยาสูบของผู้เสพเมทแอมเฟตามีน โดยเรียงลำดับตัวแปรที่มีอิทธิพลมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) สภาพแวดล้อมและอิทธิพลของชุมชน (2) พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (3) สภาพแวดล้อมของครอบครัว (4) อิทธิพลจากเพื่อน และ (5) พฤติกรรมภายในของผู้เสพยา

2. รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อลดพฤติกรรมการเสพยาสูบของผู้เสพเมทแอมเฟตามีน มีหลักการและแนวคิดสำคัญคือ เป็นรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้รับการบำบัดเป็นศูนย์กลาง เน้นการฝึกปฏิบัติจริงให้ผู้รับการบำบัดมีจิตที่เป็นสมาธิ โดยใช้วิธีการฝึกจิตเบื้องต้นตามแนวพุทธ และฝึกปฏิบัติการปรับเปลี่ยนความคิดและเจตคติ เพื่อให้เกิดการปรับลดละเลิกพฤติกรรมการเสพยา ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นทบทวนจิตและฝึกสมาธิ (2) ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ (3) ขั้นกิจกรรมให้ความรู้ (4) ขั้นฝึกปฏิบัติทักษะ และ (5) ขั้นสะท้อนกลับและนำไปใช้ ผลการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบเท่ากับ 0.93 และผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$ S.D. = 0.35)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อลดพฤติกรรมการเสพยาสูบของผู้เสพเมทแอมเฟตามีน พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมการเสพยาสูบไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการทดลองในกลุ่มคนซึ่งไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมได้ตลอดเวลา อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการวิจัยทำให้ผลการทดลองไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้กลุ่มทดลองสามารถเลิกเสพยาได้ร้อยละ 92.3 ส่วนกลุ่มควบคุมเลิกเสพยาได้ร้อยละ 71.4

คำสำคัญ : ปัจจัยเชิงสาเหตุ เมทแอมเฟตามีน รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมการเสพยาสูบ

GRAD VRU

Thesis Title	Development of Learning Activity Model to Reduce Repeated Drug Behavior of Methamphetamine Addicts
Student	Sumnao Nilaban
Student ID	54B74680102
Degree	Doctor of Philosophy
Field of Study	Curriculum and Instruction
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Usa Kongthong
Thesis Co-Advisor	Dr.Boonrueng Sriharun

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study the causal factors leading to repeated drug behavior of methamphetamine addicts, 2) to develop a learning activity model to reduce repeated drug behavior of methamphetamine addicts, and 3) to study the results of the learning activity model to reduce repeated drug behavior of methamphetamine addicts. The study was divided into three phases: Phase 1: Study of the causal factors leading to repeated drug behavior of methamphetamine addicts. The sample consisted of 762 methamphetamine addicts who had either stopped taking narcotics themselves or with the help of drug treatment but returned to using drugs and were currently undergoing treatment under the Department of Medical service, Ministry of Public Health. The instrument was a questionnaire on the causal factors leading to repeated drug behavior of methamphetamine addicts. Its reliability was 0.88. The data were analyzed by examining the consistency of the developed structural equation model with the empirical data and the study of the magnitude of the direct influence, the indirect influence and the combined influence of the factors studied on repeated addiction by using LISREL for Windows version 9.1 Activation code No. AF67-B122-F8C8-1CA5. Phase 2: Development of a learning activity model to reduce repeated drug behavior of methamphetamine addicts. This involved using the results from phase 1 and the learning theory of the behavioral theories as well as the learning activity model, and the style of the activities of both domestic and international therapies. They were synthesized as a learning activity model. The instrument was a suitability and consistency assessment conducted by five experts. Phase 3: Study of the effects of using the learning activity model to reduce repeated drug behavior of methamphetamine addicts by quasi-experimental research. The sample consisted of 27 methamphetamine addicts who received treatment at the Thanyarak Institute of Rehabilitation. They were divided into control and experimental groups using a simple random method. The control group consisted of 14 individuals who received regular

learning activities only. The 13 individuals in the experimental group received a form of learning using the activity model to reduce repeated drug behavior of methamphetamine addicts and regular learning activities. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, and standard deviation. Comparisons of the basic information and drug behavior were done using t-test, Chi-square and Fisher's exact test.

The research found that:

1. The causal model affecting the repeated drug behavior of methamphetamine addicts was consistent with the empirical data (Chi-square = 179.84 p-value = 0.00 GFI = 0.97 AGFI = 0.96 and RMSEA = 0.04). Five causal factors leading to repeated drug behavior of methamphetamine addicts were identified. In decreasing order of influence they were as follows: (1) environmental factors and community influence, (2) drug related behavior, (3) family environment, (4) influence from friends, and (5) internal behavior of drug users.

2. The learning activity model has principles and concepts to reduce repeated drug behavior of methamphetamine addicts. It is a learning activity model that places the therapist as the center focus of the practice training. The therapist has knowledge of meditation and uses the basic Buddhist meditation method and practice to modify ideas and attitudes to help abolish the use of drugs. The learning activities consist of 5 stages: (1) mental retention and meditation, (2) experience sharing, (3) knowledge sharing, (4) skill training, and (5) reflecting and applying. The result of the validity testing of the model was 0.93 and the overall validity was high (\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.35).

3. The results of the experiment using the learning activity model to reduce drug reuse behavior of methamphetamine users showed that the drug behavior of the individuals in the experimental group and the control group was not significantly different because of this research was conducted in a group of people who were unable to control their behavior at any time. Maybe it affected to process research, so the results was not different. However, the experimental group can stop the using drugs 92.3 percents and 71.4 percents in the control group.

Keywords: Causal Factor, Methamphetamine, Learning Activity Model, Reuse Drug Behavior